

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Metsäntutkimuslaitoksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Metsäntutkimuslaitoksesta. Laki korvaisi nykyisen metsäntutkimuslaitoksesta annetun lain.

Esityksen mukaan Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä olisi edistää tutkimuksen keinoin metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä. Tehtävistä säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Metsäntutkimuslaitoksen ylin toimitus olisi

johtokunta. Metsäntutkimuslaitos hoitaisi hallinnassaan olevia alueita tutkimustoiminnan tarpeiden mukaisesti ottaen huomioon myös alueiden muut käyttömuodot.

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta vuonna 2000.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila

Metsäntutkimuslaitos, jäljempänä tutkimuslaitos, on maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion laitos. Tutkimuslaitoksen tehtävänä on suorittaa metsätaloutta sekä metsävarojen ja metsien tarkoituksenmukaista käyttöä edistävää tutkimusta. Tehtäviensä toteuttamiseksi tutkimuslaitos harjoittaa teollista tutkimustoimintaa, kehittää toimialansa kotimaista ja kansainvälistä yhteistoimintaa sekä edistää tutkimustulosten hyväksikäyttöä, harjoittaa tutkimukseen liittyvää palvelutoimintaa ja tietotuotantoa, hoitaa hallinnassaan olevia tutkimus- ja luonnonsuojelualueita sekä seuraa metsävarojen ja metsien terveydentilan kehitystä. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä tutkimuslaitokselle voidaan antaa myös muita tehtäviä ja toimeksiantoja.

Tutkimuslaitokselle kuuluvat metsänviljelyaineiston kaupasta annetun lain mukaiset viranomaistehtävät, metsien pinta-alaverotukseen liittyvien tietojen hankkiminen sekä maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä

tehtäväksi annettu metsätaloudessa käytettävien torjunta-aineiden tarkastus. Tutkimuslaitos tuottaa Suomen metsien terveydentilaa koskevat kansainvälisten sopimusten mukaiset seurantatiedot.

Tutkimuslaitoksen ylin päättävä elin on johtokunta, johon kuuluu ylijohtaja ja enintään seitsemän muuta valtioneuvoston yleisistunnon nimittämää tutkimuslaitoksen toimialaa tuntevaa jäsentä, joista yksi edustaa tutkimuslaitoksen henkilökuntaa.

Johtokunnan tehtävänä on vahvistaa tutkimuslaitoksen tutkimus- ja palvelutoiminnan toimintaperiaatteet, asettaa tutkimus- ja muut toimintatavoitteet sekä valvoa niiden toteutumista. Johtokunnan tehtävänä on myös vahvistaa työjärjestys, päättää laitoksen tulo- ja menoarvioehdotuksesta, toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja vuotuisesta toimintasuunnitelmasta sekä päättää toimivaltaansa kuuluvan viran perustamisesta, tehtäväpiirin muuttamisesta ja lakkauttamisesta.

Tutkimuslaitoksen päällikkönä on ylijohtaja. Ylijohtaja vastaa siitä, että tutkimuslaitokselle kuuluvat tehtävät hoidetaan tuloksell-

lisesti. Ylijohtaja ratkaisee muut kuin johtokunnalle kuuluvat asiat, jollei niitä ole työjärjestyksessä tai sen nojalla annettu muulle henkilölle.

Maa- ja metsätalousministeriön ja tutkimuslaitoksen välillä solmitaan vuosittain tulossopimus, jossa tarkennetaan talousarviossa mainittuja tulostavoitteita sekä sovietaan vuosittaiset tulos- ja muut toimintavoitteet. Luonnonsuojelualueiden osalta tulohajaavana ministeriönä toimii ympäristöministeriö.

Tutkimuslaitoksen toiminta on järjestetty tulosalueisiin ja tulosityksikköihin perustuvaksi hankeohjaiseksi organisaatioksi. Nykyisiä tulosalueita ovat tutkimuksen, tutkimusmetsien, tukipalveluiden ja asiakasrahoitteisen toiminnan tulosalueet. Tulosityksiköitä ovat Helsingin ja Vantaan tutkimuskeskukset, Kolarin, Rovaniemen, Muhoksen, Joensuun, Parkanon, Kannuksen, Punkaharjun ja Suomenjoen tutkimusasemat sekä keskeisten tutkimusaiheiden ympärille kootut kahdeksan tutkimusohjelmaa.

Tutkimuslaitoksen tutkimustoiminta kattaa kaikki metsäntutkimukseen kuuluvat tieteenalat. Suurimmat tutkimuskokonaisuudet muodostuvat metsäekosysteemiin ja metsien kasvatukseen liittyvistä tutkimushankkeista, joiden osuus käytössä olevasta tutkimusrahoituksesta on runsaat 40 prosenttia. Metsien inventointi tuottaa tärkeää tietoa metsätalouden käytännön toimijoille. Metsägenetiikkaan ja metsänjalostukseen liittyvät tutkimushankkeet muodostavat metsien terveydentilaa koskevien selvitysten ja tutkimusten jälkeen seuraavaksi suurimman tutkimusalueen. Edellisten lisäksi tutkimuslaitos tuottaa tietoa metsä- ja puuteknologiasta, metsämaasta, metsäteollisuudesta ja työllisyydestä sekä metsien monikäytöstä. Tutkimuslaitos tuottaa myös valtakunnalliset metsätilastot, tekee metsäpoliittisen päätöksenteon tueksi tarvittavia tutkimuksia ja selvityksiä sekä ylläpitää ja kehittää erilaisia tietojärjestelmiä.

Metsäntutkimuslaitos tekee yhteistyötä monien tahojen kanssa. Sillä on yhteistyösopimukset muun muassa Helsingin, Joensuun ja Oulun yliopistojen, Suomen ympäristökeskuksen, Metsähallituksen sekä eräiden ulkomaisten tutkimuslaitosten kanssa. Kansainvälinen yhteistyö on viime vuosina lisääntynyt.

Vuonna 1998 tutkimuslaitoksen saama kokonaisrahoitus oli noin 260 miljoonaa markkaa. Valtion talousarvion maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta suoraan tutki-

muslaitoksen momenteille myönnettyjen määrärahojen osuus oli 184 miljoonaa markkaa. Muiden ministeriöiden kautta tutkimuslaitos sai yli 75 miljoonaa markkaa, josta lähes 50 miljoonaa markkaa tuli työministeriön eri momenteilta. Bruttobudjetoitujen tulojen, lähinnä tutkimusmetsien puunmyynti- ja vuokratulojen kertymä, oli noin 19,5 miljoonaa markkaa. Nettobudjetoituista noin 18 miljoonan markan tuloista liiketoiminnan tulot olivat runsaat 5 miljoonaa markkaa, EU:n osaksi rahoittamien ja muiden yhteisrahoitteisten hankkeiden tulot noin 8,5 miljoonaa markkaa loppuosan muodostuessa sekalaisista tuloista.

Tutkimuslaitoksella on hallinnassaan noin 150 000 hehtaaria valtion maa- ja vesialueita. Alueet koostuvat varsinaisista tutkimusmetsistä (noin 76 500 hehtaaria), kansallisia luonnonpuistoista ja muista luonnonsuojelualueista (noin 68 500 hehtaaria) ja ammatillisten oppilaitosten yhteydessä olevista opetusmetsistä (noin 5 000 hehtaaria).

Tutkimuslaitoksen hallinnassa olevat maa-alueet tekevät mahdolliseksi pitkäjänteisen ja monipuolisen koetoiminnan. Lisäksi tutkimuslaitoksella on yhteistyösopimukseen perustuvaa koetoimintaa Metsähallituksen ja muiden maanomistajien mailla. Luonnonsuojelualueita hoidetaan ympäristöministeriön hyväksymien ja tutkimuskäytön huomiioon ottavien hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaan. Tutkimus- ja opetusmetsien hoito- ja käyttösuunnitelmat laaditaan ja hyväksytään tutkimuslaitoksessa.

Vuonna 1998 tutkimuslaitoksessa tehtiin kaikkiaan 989 henkilötyövuotta. Vakinaisen henkilöstön määrä oli 645.

2. Nykytilan arviointi

Riippumaton kansainvälinen arviointiryhmä evaluoi tutkimuslaitoksen maa- ja metsätalousministeriön toimeksiannosta vuonna 1998. Arviointiraportin mukaan metsäntutkimuslaitos on kansainvälisesti arvostettu metsäntutkimusorganisaatio. Tutkimuslaitoksen vahvuuksina arviointiryhmä piti muun muassa erittäin pätevää henkilökuntaa, hyvää infrastruktuuria ja koko maan kattavaa tutkimusasemaverkkoa, omia tutkimusmetsiä, pitkäjänteistä tutkimustyötä, hyvää mainetta kansainvälisessä metsäntutkimuksessa ja hyviä kansainvälisiä verkostoja, kansainvälisesti korkealaatuista tutkimusta, kykyä tukea ja antaa teknistä apua kotimaisissa ja kansainvälisissä asioissa sekä kykyä

tuottaa elintärkeää tutkimustietoa metsäsektorille.

Tutkimuslaitoksen heikkouksina arviointiryhmä piti muun muassa kokonaisstrategian puutetta, puutteellista osallistumista kansalliseen innovaatiojärjestelmään, hidasta reagointia yhteiskunnan muutoksiin, riittämätöntä verkostoitumista etenkin rahoituksen alalla, suuria peruskustannuksia ja asiakasrahoitteisen toiminnan tehottomuutta.

Voimassa oleva laki metsäntutkimuslaitoksesta (653/1976) on vuodelta 1976, ja sitä on muutettu sen voimaantumisen jälkeen kahdesti. Laki on teknisesti vanhentunut, ja siihen sisältyy muun muassa eräiden tutkimuslaitoksen hallinnassa olevien alueiden käytön ja hoidon osalta viittaus kumottuihin säännöksiin metsähallinnosta.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Metsäntutkimuslaitoksen tulee palvella metsäsektorin tietotarpeita ja toimia osana kansallista innovaatiojärjestelmää, kuten Kansallisessa metsäohjelmassa 2010 on linjattu. Erityistä painoa annetaan laitoksen yhteistyö- ja palvelukykyyn vahvistamiselle. Tutkimuslaitoksen tulee kyetä korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimustoimintaan, asiakaslähtöiseen ongelmakeskeiseen sovelta-vaan tutkimukseen ja aktiiviseen tutkimustulosten käytäntöön vientiin. Tämä edellyttää laitoksen tehtävien aikaisempaa monipuolisempaa ja joustavampaa määrittelyä. Tavoitteena on myös lisätä ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrää.

Metsäntutkimus säilyisi edelleen tutkimuslaitoksen päätehtävänä. Ehdotuksen mukaan tutkimuslaitoksen tehtävänä olisi edistää tutkimuksen keinoin metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä hoitoa ja käyttöä. Tehtävien hoidossa painotettaisiin erityisesti tutkimustulosten käytäntöönvientiä. Metsänjalostustoiminta ehdotetaan keskitettäväksi Metsäntutkimuslaitokseen. Tämän lisäksi tutkimuslaitokselle olisi tarkoituksenmukaista edelleen antaa myös muita sille soveltuvia koe-, seuranta- ja selvitystehtäviä. Tehtävistä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

Johtokunnan asemaa laitoksen johtavana toimielimenä on tarkoitus vahvistaa. Tavoitteena on varmistaa, että metsäsektorin ja koko yhteiskunnan tietotarpeet otetaan riittävässä määrin huomioon laitoksen toiminnassa. Johtokuntaa koskeva perussäännös otet-

taisiin lakiin. Johtokunnan asettamisesta, toimikaudesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädettäisiin sen sijaan asetuksella.

Tutkimuslaitos käyttää hallinnassaan olevia valtion maa- ja vesialueita pitkäjänteiseen koetointiaan, luonnonsuojelualueisiin liittyvään tutkimukseen ja opetuksellisiin tehtäviin. Tutkimuslaitoksen hallinnassa olevia alueita hoidettaisiin ja käytettäisiin tutkimustoiminnan tarpeiden mukaisesti ottaen huomioon myös alueiden muut käyttömuodot.

Hallinnollisten ohjaussuhteiden selventämiseksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös siitä, että Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa olevien luonnonsuojelualueiden osalta tutkimuslaitoksen toimintaa ohjaa ympäristöministeriö.

4. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole valtion menoja lisääviä eikä valtion tuloja vähentäviä vaikutuksia. Esityksen merkittävimmät vaikutukset aiheutuisivat metsänjalostustoiminnan siirtymisestä tutkimuslaitokseen. Metsänjalostustoimintaan nykyisin käytettävä rahoitus on suunniteltu siirrettäväksi tutkimuslaitoksen toimintamomentille sellaisena kuin se on vuonna 1999 budjetoituna momentilla 30.31.25 (Metsäpuiden jalostus ja siemenhuolto). Jalostusmäärärahan suuruus on noin 15,4 miljoonaa markkaa. Momentille jäisi edelleen maa- ja metsätalousministeriön käyttöön siemenhuoltoon tarvittava määräraha.

Suunniteltu metsänjalostuksen kokoaminen tutkimuslaitokseen merkitsisi Metsänjalostussäätiön henkilöstön siirtymistä tutkimuslaitoksen palvelukseen. Metsänjalostussäätiöllä on palveluksessaan nykyisin noin 50 vakituista henkilöä sekä joitain määräaikaisessa työsuhteessa olevia henkilöitä. Metsänjalostustoiminta liitettäisiin kiinteästi tutkimuslaitoksen muuhun toimintaan ja järjestettäisiin laitoksen hankeorganisaatioon sopivaksi.

Tutkimuslaitoksen tehtäväksi annettaisiin tutkimuksen keinoin edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä hoitoa ja käyttöä, mikä olisi omiaan korostamaan näiden seikkojen huomioon otamista kaikessa tutkimuslaitoksen tutkimustoiminnassa.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä metsäntutkimuslai-

toksen toiminnan arvioinnin suorittaneen kansainvälisen arviointiryhmän toimenpidesuosituksen (Evaluation of the Finnish Forest Research Institute Metla, Report of the Evaluation Panel, MMM:n moniste 20.7.1998) ja niiden toteuttamista varten asetetun työryhmän ehdotusten pohjalta (työryhmämuistio MMM 1999:8). Esityksestä pyydettiin lausunnot kauppa- ja teollisuusministeriöltä, opetusministeriöltä, työministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, metsäntutkimuslaitokselta, Metsähallitukselta, Helsingin yliopiston maata-

lous-metsätieteelliseltä tiedekunnalta, Joensuun yliopiston metsätieteelliseltä tiedekunnalta, Metsätalouden kehittämiskeskus Tapiolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Metsäteollisuus ry:ltä sekä metsäntutkimuslaitoksen henkilöstöjärjestöiltä.

6. Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2000 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Hallinnollinen asema.* Pykälässä ehdotetaan määriteltäväksi Metsäntutkimuslaitoksen hallinnollinen asema. Metsäntutkimuslaitos säilyisi edelleen maa- ja metsätalousministeriön alaisena budjettirahoitteisena valtion laitoksena. Kuten nykyisinkin, luonnonsuojelualueiden osalta tutkimuslaitos olisi ympäristöministeriön ohjauksessa. Ohjaus- suhteen selkiinnyttämiseksi lakiin otettaisiin asiaa koskeva nimenomainen säännös.

2 §. *Tutkimuslaitoksen tehtävät.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi Metsäntutkimuslaitoksen tehtävistä. Tutkimuslaitoksen tulisi ehdotuksen mukaan edistää tutkimuksen keinoin metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä. Mainittujen kestävyuden vaatimusten nimenomainen säätäminen Metsäntutkimuslaitoksen tehtävien lähtökohdaksi olisi uusi voimassa olevaan lakiin verrattuna. Tehtävämäärittely olisi yhteensopiva muun muassa metsälaisissa (1093/1996) säädettyjen metsän hoitoa ja käyttöä koskevien periaatteiden kanssa. Metsäntutkimuslaitoksen tehtävistä säädettäisiin tarkemmin asetuksella.

3 §. *Johtokunta.* Pykälän mukaan tutkimuslaitoksen ylimpänä toimielimenä olisi edelleen johtokunta. Sitä koskeva perussäännös otettaisiin nykykäytännön mukaisesti lakiin. Tarkemmat säännökset johtokunnan asettamisesta, toimikaudesta, kokoonpanosta ja tehtävistä annettaisiin asetuksella.

4 §. *Alueiden hoito ja käyttö.* Pykälässä

säädettäisiin Metsäntutkimuslaitoksen hallinnassa olevan valtion maa- ja vesiomaisuuden hoidosta ja käytöstä. Metsäntutkimuslaitos hoitaisi ja käyttäisi hallinnassaan olevia alueita nykyiseen tapaan tutkimustoiminnan tarpeiden mukaisesti ottaen huomioon myös alueiden muut käyttömuodot. Tutkimustoiminta olisi alueiden ensisijainen käyttötarkoitus. Muita alueiden käyttömuotoja olisivat lähinnä opetus- ja virkistyskäyttö, metsätalous sekä luonnonsuojelu.

5 §. *Sopimusten tekeminen.* Pykälään sisältyisi tavanomainen valtion laitoksen sopimuskenteko-oikeutta koskeva säännös. Sopimusoikeus kattaisi muun muassa tutkimus- ja yhteistyösopimukset sekä sopimukset yksittäisten asiantuntijatehtävien suorittamisesta.

6 §. *Lahjoitusten vastaanottaminen.* Tutkimuslaitoksella säilyisi edelleen oikeus ottaa vastaan lahjoituksia toimintaansa varten.

7 §. *Tarkemmat säännökset.* Pykälän mukaan tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta annettaisiin asetuksella.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset muun muassa Metsäntutkimuslaitoksen tehtävistä sekä johtokunnan asettamisesta, toimikaudesta, kokoonpanosta ja tehtävistä on tarkoitus antaa asetuksella. Luonnos Metsäntutkimuslaitoksesta annettavaksi asetukseksi on tämän esityksen liitteenä.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Kaavailtuun metsänjalostustoiminnan koostamiseen Metsäntutkimuslaitokseen liittyy sen kaltaista ennakkollista valmistelua, että

ennen lain voimaantuloa tulisi voida ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Metsäntutkimuslaitoksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Hallinnollinen asema

Metsäntutkimuslaitos on maa- ja metsätalousministeriön alainen valtion laitos. Luonnonsuojelualueiden osalta tutkimuslaitosta ohjaa ympäristöministeriö.

2 §

Tutkimuslaitoksen tehtävä

Metsäntutkimuslaitoksen tehtävänä on edistää tutkimuksen keinoin metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.

Metsäntutkimuslaitoksen tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella.

3 §

Johtokunta

Metsäntutkimuslaitoksessa on johtokunta, jonka asettamisesta, toimikaudesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään asetuksella.

4 §

Alueiden hoito ja käyttö

Metsäntutkimuslaitos hoitaa ja käyttää hallinnassaan olevia alueita tutkimustoiminnan

tarpeiden mukaisesti ottaen huomioon myös alueiden muut käyttömuodot.

5 §

Sopimusten tekeminen

Metsäntutkimuslaitoksella on oikeus tulo- ja menoarvion rajoissa tehdä sopimuksia tehtäviensä suorittamiseksi.

6 §

Lahjoitusten vastaanottaminen

Metsäntutkimuslaitoksella on oikeus ottaa vastaan lahjoituksia toimintaansa varten.

7 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

8 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

Tällä lailla kumotaan metsäntutkimuslaitoksesta 29 päivänä heinäkuuta 1976 annettu

laki (653/1976) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Metsäntutkimuslaitoksen johtokunta toimii tämän lain mukaisena johtokuntana, kunnes uusi johtokunta on nimitetty.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri Erkki Tuomioja

LUONNOS

Liite

Asetus

Metsäntutkimuslaitoksesta

Maa- ja metsätalousministerin esittelystä säädetään Metsäntutkimuslaitoksesta päivänä kuuta 1999 annetun lain (/1999) 2, 3 ja 7 §:n nojalla:

1 §

Metsäntutkimuslaitoksen tehtävät

Laissa säädetyn tehtävänsä toteuttamiseksi Metsäntutkimuslaitos:

- 1) harjoittaa tieteellistä tutkimustoimintaa ja siihen perustuvaa tietotuotantoa;
- 2) edistää tutkimustulosten hyväksikäyttöä sekä kehittää tutkimusalansa kotimaista ja kansainvälistä yhteistoimintaa;
- 3) harjoittaa tutkimukseen liittyvää palvelutoimintaa;
- 4) huolehtii metsänjalostustoiminnasta;
- 5) hoitaa hallinnassaan olevia tutkimus- ja luonnonsuojelualueita;
- 6) seuraa metsävarojen ja metsien terveydentilan kehitystä;
- 7) hoitaa muut laissa ja asetuksessa säädetyt tehtävät; sekä
- 8) hoitaa ne tehtävät, jotka asianomainen ministeriö sille erikseen antaa.

2 §

Johtokunta

Tutkimuslaitoksessa on johtokunta, johon kuuluu ylijohtaja ja enintään seitsemän muuta laitoksen tehtävälää tuntevaa jäsentä, joista yhden tulee edustaa tutkimuslaitoksen henkilöstöä.

Maa- ja metsätalousministeriö nimittää johtokunnan jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan, määrää jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi sekä vahvistaa johtokunnan jäsenten palkkiot.

3 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunta ohjaa ja valvoo tutkimuslaitok-

sen toimintaa.

Johtokunnan tehtävänä on:

- 1) päättää tutkimuslaitoksen toimintalinjoista ja tavoitteista;
- 2) päättää tutkimuslaitoksen talous- ja toimintasuunnitelmasta, talousarvioehdotuksesta, budjettirahoituksen suuntaamisesta asianomaisen ministeriön kanssa sovittujen tulostavoitteiden puitteissa, vuotuisesta toimintasuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen ja siihen liittyvän toimintakertomuksen hyväksymisestä;
- 3) päättää professorin virkojen tehtävälää sekä nimittää tutkimusjohtaja, hallintojohtaja ja professorit;
- 4) päättää tutkimus- ja luonnonsuojelualueiden käyttöperiaatteet;
- 5) päättää neuvottelukuntien asettamisesta ja niiden tehtävistä;
- 6) päättää muista tutkimuslaitoksen kannalta laajakantoisista ja periaatteellisesti tärkeistä asioista;
- 7) määrätä ylijohtajan sijaiset; sekä
- 8) käsitellä ne muut asiat, jotka johtokunnan puheenjohtaja, ylijohtaja tai kaksi johtokunnan jäsentä esittävät käsiteltäviksi.

4 §

Johtokunnan kokoontuminen ja päätöksenteko

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtajan kutsusta.

Johtokunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtajan lisäksi vähintään kolme muuta jäsentä on läsnä.

Johtokunnan päätökset tehdään yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan tulee päätökseksi se ehdotus, jota kokouksen puheenjohtaja on kannattanut.

5 §

Hoitokunta

Yhtä tai useampaa tulosityksikköä varten tutkimuslaitos voi asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan hoitokunnan, jonka tehtävistä, kokoonpanosta sekä jäsenten ja sihteerin määräämisestä ja muusta toiminnan järjestelystä määrätään työjärjestyksessä. Hoitokunnista on voimassa, mitä valtion komiteoista määrätään.

6 §

Henkilöstö

Tutkimuslaitoksen päällikkönä on ylijohtaja.

Tutkimuslaitoksessa on tutkimusjohtajan, hallintojohtajan ja professorin virkoja sekä muuta virka- ja työsopimussuhteessa olevaa henkilöstöä.

Ylijohtajalla ja tutkimusjohtajalla on professorin arvonimi.

7 §

Ylijohtajan tehtävät

Ylijohtaja johtaa, valvoo ja kehittää tutkimuslaitoksen toimintaa ja vastaa toiminnan tuloksellisuudesta ja laitokselle asetettujen tulostavoitteiden saavuttamisesta.

8 §

Asioiden ratkaiseminen

Tutkimuslaitokselle kuuluvat asiat ratkaisee johtokunta, ylijohtaja tai muu henkilö sen mukaan kuin tässä asetuksessa säädetään tai työjärjestyksessä taikka sen nojalla määrätään.

Ylijohtaja ratkaisee asiat, jotka eivät kuulu johtokunnalle tai joita ei ole työjärjestyksessä tai sen nojalla siirretty muun henkilön ratkaistavaksi.

Ylijohtaja voi yksittäistapauksessa ottaa ratkaistavakseen asian, joka muutoin olisi muun henkilön ratkaistava.

Johtokunta, ylijohtaja, tutkimusjohtaja ja hallintojohtaja ratkaisevat asian esittelystä. Työjärjestyksessä määrätään, mitkä asiat voidaan ratkaista ilman esittelyä.

9 §

Kelpoisuusvaatimukset

Ylijohtajalta vaaditaan käytännössä osoitettua johtamistaitoa ja aikaisempaa johtamiskokemusta sekä tutkimusjohtajalta ja hallintojohtajalta tehtävien edellyttämää, käytännössä osoitettua johtamistaitoa.

Lisäksi vaaditaan:

- 1) ylijohtajalta tohtorin tutkinto, perehtyneisyys metsäntutkimukseen sekä käytännön metsätalouden ja hallinnon tuntemusta;
- 2) tutkimusjohtajalta tohtorin tutkinto, hyvä perehtyneisyys metsäntutkimukseen ja hallinnon tuntemusta;
- 3) professorilta tohtorin tutkinto ja hyvä perehtyneisyys viran tehtäväalaan; sekä
- 4) hallintojohtajalta ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä perehtyneisyys hallinnollisiin tehtäviin.

10 §

Virkojen ja tehtävien täyttäminen

Ylijohtajan nimittää valtioneuvosto.

Tutkimusjohtajan, hallintojohtajan ja professorin nimittää tutkimuslaitoksen johtokunta.

Tutkimusjohtajan virka täytetään määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Professorin virka voidaan täyttää myös määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

Muun kuin 1 ja 2 momentissa mainitun virkamiehen nimittämisestä ja työsuhteisen henkilön ottamisesta määrätään työjärjestyksessä.

11 §

Virkavapaus

Virkavapauden myöntää:

- 1) ylijohtajalle enintään vuodeksi maa- ja metsätalousministeriö ja yli vuodeksi valtioneuvosto;
 - 2) tutkimusjohtajalle, professorille ja hallintojohtajalle enintään vuodeksi ylijohtaja ja yli vuodeksi johtokunta; sekä
 - 3) muulle virkamiehelle ylijohtaja tai muu työjärjestyksessä mainittu henkilö.
- Sellaisen virkavapauden myöntämisestä, johon virkamiehellä on oikeus lain, asetuksen tai virkaehtosopimuksen nojalla, määrätään työjärjestyksessä.

12 §

Sijaisuudet

Viran hoidosta virkavapauden aikana taikka viran ollessa avoinna päättää virkavapauden myöntäjä.

13 §

Ulkopuoliset tutkijat

Tutkimuslaitokseen voidaan ottaa määräajaksi ulkopuolisia tutkijoita, jotka voivat hyödyntää tutkimuslaitoksen myöntämiä tutkimusmahdollisuuksia. Ulkopuoliset tutkijat eivät ole palvelussuhteessa tutkimuslaitokseen eivätkä saa siltä palkkaa.

Ulkopuolisen tutkijan ottamisen ehdoista ja asemasta määrätään työjärjestyksessä.

14 §

Valtion edustaminen

Tutkimuslaitos kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa sekä välimiesmenettelyssä ja toimituksissa valtion etua ja oikeutta kaikissa tutkimuslaitosta koskevissa asioissa.

15 §

Työjärjestys

Työjärjestyksessä annetaan tarvittavat määräykset tutkimuslaitoksen organisaatiosta, yksiköiden ja henkilöstön tehtävistä, asioiden ratkaisemisesta ja laitoksen toiminnan muusta järjestelystä.

Ylijohtaja vahvistaa työjärjestyksen kuuluaan johtokuntaa.

16 §

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan nimittää virkaan tai ottaa toimeen Metsänjalostussäätiöstä siirtyvät henkilöt sekä ryhtyä muihin asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Edellä 2 momentissa tarkoitettut virat ja toimet voidaan ensi kertaa täyttää niitä haettavaksi julistamatta.

Täytettäessä virkaa, joka on julistettu haettavaksi ennen tämän asetuksen voimaantuloa, noudatetaan asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

